N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad

op vrijdag 7 maart 1969 des avonds om 20.00 uur.

Behandelde onderwerpen :

N.B. Deze vergadering werd ingevolge artikel 28 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen aangevraagd door de raadsleden: G.A.Oduber, E.R.Finck en H.R.Dennert.

VOORZITTER: O.S.Henriquez, Gezaghebber.

SEKRETARIS: A.J.Booi, Sekretaris van het eilandgebied.

Aanwezig zijn de leden: G.F.Croes, C.E.Lacle, D.G.Croes, M.Croes, A.M.Arends, C.Yarzagaray, E.M. de Kort, C.B.Boekhoudt, J.Maduro, D.I.Leo, A.Werleman, D.C.Mathew, B.R.Werleman, D.Tromp, G.A.Oduber, E.R.Finck, L.A.I.Chance, H.R.Dennert, J.A.C.Alders, V.Kock, O.Croes, alsmede de gedeputeerde T.Leest.

DE VOORZITTER: Ik open hiermede deze openbare vergadering van de Eilandsraad en heet U allen van harte welkom.
Aan de orde is thans het enige agenda-punt.

1. Bespreking van het vervoer van schoolkinderen ten laste van de Begroting van het Eilandgebied Aruba.

DE HEER H.R.DENNERT: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik U namens onze fraktie bedanken dat U deze vergadering van de Eilandsraad op ons verzoek hebt willen bijeenroepen ter bespreking van het vervoer van de schoolkinderen ten laste van de begroting van het eilandgebied Aruba.
Onlangs heeft het Bestuurscollege gemeend een reorganisatie te doen plaatsvinden bij het vrije vervoer van schoolkinderen. Iedereen die hiervan gebruik wenste te maken moest een nieuw verzoek indienen opdat al of niet gerechtvaardigd zijn van het vrije vervoer weer onderzocht zou worden. Nu wij deze vergadering aangevraagd hebben zullen velen met spanning hiernaar uitgekeken hebben omdat er wel weer een flink stuk politiek vuurwerk ten beste gegeven zal worden. Niets is minder waar, Mijnheer de Voorzitter. Diegenen die dit geloven hebben zullen bedrogen uitkomen.
Misschien dat bij deze reorganisatie politiek wel even om het hoekje is komen kijken, maar wij willen dat helemaal niet beweren.
Wanneer wij deze vergadering bijeengeroepen hebben willen wij uitsluitend een bepaald aspect, namelijk het vrije vervoer van de schoolkinderen, onder de loep nemen.

De enige manier om deze zaak onmiddellijk tot een bevredigende conclussie te brengen is het bijeenroepen van een vergadering van de Eilandsraad, want schriftelijk vragen stellen en brieven schrijven aan het Bestuurscollege zou wel op langdurige procedures kunnen uitlopen, overigens natuurlijk met de schuld van het Bestuurscollege zelf.
Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier om het vervoer van schoolkinderen die een B.L.O.-school moeten bezoeken.
Bij de reorganisatie van het vrije vervoer van schoolkinderen zal het natuurlijk zo gegaan zijn dat opgemaakt werd dat sommige kinderen ten onrecht van het vrije vervoer gebruik te maken. Er zullen dus aanvragen geweest zijn die terecht afgewezen werden. Het zou wel zo geweest zijn dat het Bestuurscollege gemeend heeft dat de financiële draagkracht van de ouders van vele kinderen van dien aard is dat zij ook vervoer van hun kinderen naar school zouden kunnen betalen. Wij nemen aan dat alle afwijzingen volkomen terecht geschied zijn. Er zijn echter ook aanvragen geweest van ouders van kinderen die een B.L.O.-school moeten bezoeken. Deze aanvragen zijn bij verschillende van deze kinderen afgewezen. Wij nemen onmiddellijk weer aan dat deze afwijzingen volgens de richtlijnen gebeurd zijn.
Als deze afwijzingen kinderen van gewone scholen hadden getroffen dan waren ze zelden terecht geweest. Maar het gaat hier om kinderen die B.L.O.-scholen bezoeken, dus om mindere begaafde kinderen. Hier is de situatie anders. B.L.O.-scholen worden bezocht door minder begaafde kinderen, dus kinderen die op de gewone scholen niet aan hun trekken kunnen komen. Op zo'n B.L.O.-school genieten zij van een speciaal soort onderwijs zodat zij ondanks hun mindere begaafdheid toch als nuttige leden van onze maatschappij kunnen worden gevormd. Het is dan ook van groot belang dat wij deze scholen hebben. U kunt zich voorstellen dat het voor een ouderlijk paar een beproeving is als het één of meer van dergelijke kinderen heeft. De meesten van ons in deze zaal hebben ook kinderen en wij verwachten het meeste en het beste van onze kinderen. Afgezien echter van de menselijke kant hiervan komen wel ook andere dingen erbij. Kinderen die een B.L.O.-school moeten bezoeken, kinderen die dus minder begaafd zijn - Mijnheer de Voorzitter, ik gebruik hier steeds het woord minder begaafd - zijn vaak zwakke kinderen. Zij hebben extra verzorging nodig. Vaak hebben zij extra voeding nodig. Zij zijn vaker ziek dan andere kinderen. Door de aard van hun gebrek is hun gedrag vaak zo dat zij hun kleren wel eens vernielen of slijten en dat hun schoenen vaker hersteld moeten worden. De ouders van deze kinderen hebben dus heel vaak meer onkosten van extra voeding, kleren en schoenen en deze kosten allemaal extra geld. Nu is het gevaar niet denkbeeldig dat als boven deze extra kosten noch zal moeten komen de vervoerkosten van en naar de B.L.O.-scholen.
Dit zou kunnen leiden tot het niet meer bezoeken van de school.
B.L.O.-scholen zijn op Aruba en ook in Nederland uiteraard vanwege hun karakter niet dicht besaaid. Daar moeten de kinderen grote afstanden overbruggen om naar school te gaan. Gewone scholen liggen meestal vlak in de buurt, ook op Aruba. Wat gebeurt er nu met deze B.L.O.-kinderen als deze extra vervoerkosten betaald zullen moeten worden?
Mijnheer de Voorzitter, in deze zaak zijn verschillende factoren van belang. Bij het toe- of afwijzen van aanvragen voor vrije vervoer zou men dus ook bijzondere omstandigheden in aanmerking moeten laten komen. Men kan dan niet te werk gaan als ware het een gewone school.
Ik wil aannemen dat het Bestuurscollege dit dan ook gedaan heeft en ik wil dit graag van haar vernemen.
Mijnheer de Voorzitter, Aruba heeft op het ogenblik vier B.L.O.-scholen, dankzij de hulp van de E.E.G. Dus 100% dan een jaar geleden want toen hadden wij er maar twee. Thans is het zo dat er nog steeds kinderen de gewone school bezoeken die eigenlijk op een B.L.O.-school thuis horen. Maar er is gewoonweg geen plaats voor hen. Diegenen die wel op de B.L.O.-school bezoeken zijn als het ware geselecteerd. Het zijn degenen die het het meest nodig hebben.

Het is zelfs zo dat van de kinderen die naar de B.L.O.-scholen gaan er enkelen zijn die zelfs daar niet thuis horen, maar op andere nog speciale scholen die wij hier op Aruba niet hebben, dit alles maakt onze B.L.O.-scholen nog belangrijker. Schoolbezoek moet hier meer dan anders gestimuleerd worden. Ik weet al van één geval waarbij het kind niet meer naar de B.L.O.-school gaat omdat vrije vervoer afgewezen is.
Mijnheer de Voorzitter, één geval is niet veel maar het is toch wel één te veel. Misschien zijn er zelfs meer gevallen. Ik weet het niet.
In ieder geval verwacht ik dat zij er zullen zijn wanneer deze vervoerkosten in werkelijkheid op de gezinsbudget zullen verdrukken. Dit te meer wanneer het meerdere kinderen uit één gezin betreft.
Mijnheer de Voorzitter, in het merendeel van de Nederlandse gemeente heeft elk kind dat een B.L.O.-school bezoekt recht op vrij vervoer naar en van de school. Dit is nu een voorstel waarmee onze fraktie wil komen. Het doet er niet toe wat het inkomen van de ouders is.
De ouders kunnen erg rijk zijn of erg arm. Er spelen bij deze zaak zoveel factoren een rol, factoren die ik al genoemd heb, dat het van het grootste belang is dat het schoolbezoek juist in deze sektor gestimuleerd wordt. Overigens zullen de hele rijke ouders geen vrij vervoer voor hun kinderen aanvragen. Die zullen wel auto's en misschien zelfs met chauffeur ter beschikking van hun kinderen hebben. Maar zelfs als zij dat willen, moeten zij ons inziens ook vrij vervoer krijgen. Het gaat echter in deze om een grensgeval en wanneer daar afwijzingen plaatsvinden dan levert dat bezwaren op. Maar dit is eigenlijk ter zijde. Het belangrijke is dat om alle vorengenoemde redenen wij het verantwoord vinden dat elk kind een B.L.O.-school bezoekt vrije vervoer van en naar de school moet hebben. Een kind dat binnen straal van drie kilometer van zijn school woont kan er misschien naar toe lopen alhoewel ook dit soms bezwaren oplevert. Maar wij willen toch voorstellen om in elk geval dat elk kind dat buiten een straal van drie kilometer van een B.L.O.-school woont en deze school moet bezoeken vrij vervoer naar en van de school krijgt ten laste van onze begroting.
Nu weet ik wel dat de financiële toestand van het eilandgebied niet rooskleurig is en verwacht ook dat het Bestuurscollege hierop zal wijzen. Maar het is toch ook zo dat wij telkens extra kredieten voteren voor zaken in het algemeen belang. Dit is ook een zaak in het algemeen belang, en ons inziens een zaak die voorrang geniet.
Indien ons voorstel extra kredieten zal vergen dan zullen wij gaarne voor deze extra kredieten stemmen. Maar wat betekent een paar honderd of een paar duizend gulden meer op een begroting van 36 miljoen, te meer waar het een belangrijke zaak betreft?
Ons voorstel hebben wij bedoeld in de vorm van een motie die ik met Uw toestemming nu wil indienen en ik verzoek U tevens om mijn woorden in deze ronde als toelichting op deze motie te willen beschouwen. Ik wil gaarne de motie even voorlezen.

De Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba, op heden de 7de maart 1969 in openbare vergadering bijeen;

Overwegende:

1. Dat het een beproeving is voor een gezin, waarvan één of meer kinderen minder begaafd zijn en een school voor Buitengewoon Lager Onderwijs (B.L.O.-school) moeten bezoeken;

2. Dat deze beproeving niet slechts van morele of menselijke aard is, maar ook een financiële zijde heeft;

3. Dat immers dergelijke kinderen door de aard van hun gebrek meer verzorging nodig hebben en dat deze extra-verzorging zich niet uitsluitend beperkt tot het menselijke vlek, maar dat hieronder ook begrepen wordt extra-medische verzorging, extra-voeding, extra-kleding enzovoorts;

4. Dat het van groot belang is dat dergelijke kinderen ook metterdaad een B.L.O.-school bezoeken;

5. Dat het niet uitgesloten is dat dergelijke kinderen de B.L.O.-school niet zullen bezoeken indien de bovengenoemde extra-kosten verzwaard zullen worden met vervoerkosten naar die school;

6. Dat gezien de constellatie en structuur van ons onderwijs dergelijke kinderen dan zouden kunnen worden ingeschreven op de gewone scholen, hetgeen noch deze kinderen, noch de andere kinderen en noch het onderwijs in het algemeen ten goede zou komen;

7. Dat het dus gewenst is, dat elk kind dat een B.L.O.-school bezoekt en buiten een straal van 3 kilometer van die school woont, vrij vervoer naar die school dient te krijgen ten laste van de Begroting van het Eilandgebied Aruba;

8. Dat op de begroting van het Eilandgebied Aruba gelden zijn gevoteerd voor het vervoer van schoolkinderen;

Besluit:

Het Bestuurscollege uit te nodigen onmiddellijk die maatregelen te treffen zodat elk kind dat een B.L.O.-school bezoekt, en buiten een straal van 3 kilometer van die school woont, het recht zal hebben om van vrij vervoer van en naar die school te genieten ten laste van de begroting van het Eilandgebied Aruba,

En gaat over tot de orde van de dag.

Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De motie van de heer Dennert wordt ondersteund door de heren E.R.Finck en G.A.Oduber.

DE VOORZITTER: Alvorens verder te gaan wil ik de Raad voorstellen om deze motie tegelijk te behandelen met het agenda-punt, omdat blijkbaar één en ander op hetzelfde neerkomt en om te voorkomen dat wij tweemaal twee ronden krijgen over hetzelfde onderwerp.
Wij gaan nu voort met de eerste ronde van de algemene beschouwingen.

DE HEER J.MADURO: Mijnheer de Voorzitter, als deze motie samen met het agenda-punt wordt behandeld dan zie ik aankomen dat bijvoorbeeld, als ik nu ga spreken, de heer Oduber drie maal kan spreken en ik tweemaal.

DE VOORZITTER: De indiener van de motie, dus de heer Dennert, krijgt nog een derde kans. Dat is dus volgens de regels. Al de andere sprekers tweemaal.

DE HEER J.MADURO: Dus ik kan dan aannemen dat dit de eerste ronde was van de heer Oduber en de heer Dennert.

DE VOORZITTER: Dit is de eerste ronde voor iedereen.

DE HEER J.MADURO: Señor Presidente, cu masha atencion mi a scucha e palabranan di Dokter Dennert. Mi ta sigur cu, manera cu e a bisa, no tin politica aki den. Mi kier cuminsa pa keré.
Pero tin un cos cu mi no a comprende te ainda. Kiko e mucha di B.L.O. tin di haber cu entrada di su tata? No ta e mucha di B.L.O. mes ta paga pé? E gastonan aki ta bay pa su tata.
Den tur asuntonan di caracter social tur clase di ayudo ta e cantidad di carga cu uno por carga ta worde reparti na esunnan cu por mas mihor si nan ta paga pé y esunnan menos afortuna no ta paga. Mi no ta weita nada straño anto cu e medida social aki. Mi no ta weita pasobra e muchanan ta malo nan tata no mester paga aunke cu e por. Mi no ta weita e logico, Señor Presidente.
Tambe mi ta puntra mi mes cu awe nochi no ta un comienso di un wega di awe te aki un aña of 1 1/2 aña ta pidi algo asi yama basa riba asuntonan social. Corantnan ta prepara dos cabeseranan pa mañan: uno ta bisa Partido Patriotico Arubano a impone su boluntad riba gobierno Arubaanse Volks Partij/Combinacion y no ta haya loke nan ta pidi; e otro ta bisa, gobierno di Aruba ta contra e muchanan pober.
Mi ta puntra mi mes cu no ta esaki cu nos por spera mañan.
Tur esaki ta basa riba así yamá buena boluntad pa e chikito.
Cada un di nos cu tin yiu, mi ta sigur, lo tin hopi duele si nos yiunan ta atrasa. Si loke mi a comprende - a pesar di cu mi no ta mucho na altura con educacion ta sinta den otro, mi no ta un experto - un mucha cu ta bay B.L.O. no necesariamente ta malo den e sentido cu e ta sufri di un of otro malesa. Tin hopi tipo di retraso. Mi no ta kere cu door di alivia tur mayor di e obligacion di paga nan caminda o sea parti di e gasto, esey ta un yudansa pa e muchanan aki. Mi ta kere mas bien cu si e tatanan cu por paga, paga un parti, anto esey por worde usa pa yuda e muchanan aki den otro forma. Mi no ta kere cu pasobra un hende su yiu ta malo mester regala e tata cos por nada solamente pasobra cu e ta un momento aportuno.
Cuestion di e 3 kilometro mi no ta kere si nan mester cana 3 kilometro of mas ta asina pisá. Personalmente mi ta kere cu hasta e ta bon pa nan pasobra cu si e mucha aki ta sufri di un of otro malesa y e mester di hopi ehersicio ta bon pa é cana. Canamento no ta haci hende nada.
Ami tabata biba na San Nicolas parti ariba y mi tabata bay school na Savaneta na pia y e no a haci mi ningun daño, tampoco mi compañeronan.
Y mi ta weita varios colegá tambe cu den temponan pasa a cana di Santa Cruz pa Playa tur mainta y e canamento no a haci nan ningun daño.
Alcontrario. Mi no ta papia di esunnan cu ta handicap - esunnan cu tin pía trosí etc. Mi ta papia di esunnan cu normalmente lo por cana.
Mi no ta weita kiko e canamento tin di haci cu esaki. Sí mi kier a bisa esaki. Promer cu nos tuma un decision, a menos nos mester sabi cuanto ta costa nos pa aña pa mucha; cuanto mucha ta envolvi pa nos sabi cuanto e joke aki ta costa nos y ademas unda ta bay paga. Ban accepta cu nos tur ta tuma aden y nos ta accepta esaki, kiko mas nos mester duna nan.
E muchanan aki no ta normal y nos mester duna nan tur cos por nada.
Mi ta kere cu ta poco duro e improdente pa cuminsa bisa, haci un regla general - pues pa tur cu ta bay B.L.O.-school. Si den nan tin un cu por paga, lagé paga. Mi no ta kere cu nos mester duna esun cu por.
Duna esunnan cu no por paga. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER J.A.C.ALDERS: Señor Presidente, ta lamentable ora cu mi mester a tende e discurso di Señor Julio Maduro awe nochi en coneccion cu e mocion di Señor Dennert na nomber di e fraccion aki unda cu un caso di interes general ta worde treci padilanti y no manera Señor Julio Maduro ta dictéle cu ta bin dos cabecera den corant.
Kisas pa e motibo ey su fraccion hunto cu Arubaanse Volks Partij lo vota contra di e mocion aki awe nochi.

Kisas solamente pa motibo cu lo por bin un cabecera den corant unda cu ta bisa cu fraccion di Partido Patriotico Arubano a imponé e Bestuurscollege aki, anto pa e motibo ey caba ya Señor Julio Maduro ta bin cuné padilanti pa bisa laga nos studia e caso aki. Cuanto caso no ta den estudio caba den man di Bestuurscollege?
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER A.WERLEMAN: Señor Presidente, ta tristo di mira cu e punto di agenda aki ta bay den politiek. Ami kier papia masha zakelijk.
Mi mester bisa cu Señor Dennert a pone enfasis mas tanto riba e aspecto social. E a admiti cu tur esakinan tin consecuencianan financiero.
Mi ta di acuerdo cu mi colega aki banda, Señor Julio Maduro, cu a bisa cu esnan cu por paga lo ta dispuesto pa paga y nos mester laga nan paga tambe. Nos situacion financiero no ta permiti nos pa duna regalo.
Si nos tabata por tur hende lo a hayé y no solamente esey sino mas tambe. Mi kier a puntra Bestuurscollege cual ta e richtlijnen cu Bestuurscollege tin awor pa duna transportacion liber pa school.
Señor Presidente, tambe lo mi kier sabi si e B.L.O.-schoolnan ey ta trece otro gastonan extra pa gobierno pa e muchanan cu ta bay e school ey. Nan ta haya algun cuido especial cu ta exigi mas placa pa cierto ekipo of pa cuminda of pa otro cosnan?
Podiser nos no ta di acuerdo cu otro na unda e grens lo mester ta y ken lo haya busvervoer gratis y ken lo no haya. Pero pa nos duna tur mi mester bisa cu nos situacion financiera ainda no ta permiti esey.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, e conviccion cu nos fraccion ta carga en cuanto e asunto aki a worde claramente treci padilanti door di Señor Dennert y di mi parti mi kier a añadi cu e colegio aki di Raad tin un obligacion pa stimula y yuda e mayornan y tambe e muchanan cu ta asisti na school di B.L.O. Manera nos tur sabi B.L.O. ta un tipo di educacion cu no mucho aña pasa a worde introduci na nos isla.
E ta un tipo di educacion cu ta rekeri cierto privilegio na e muchanan aki pa via di nan circumstancianan den bida.
Ami tambe kier a bisa cu e parti politico di nos banda lo worde teni mas posibel for di e discusionnan aki pasobra esaki ta un tema suficientemente serio pa por yega na un acuerdo riba djé.
Señor Maduro a puntra kiko e mucha di B.L.O. tin di haci cu e placa di su tata. Lo mi kier a conteste en corto bisando cu un mucha cu ta asisti B.L.O. ta un caso cu ta rekeri gastonan general den un familia mas grandi cu un mucha normal cu ta atende schoolnan normal. Esaki ta exactamente a base di e mocion cu ta dilanti nos awe nochi.
Señor Maduro ta sigui bisa cu e mes tabata biba na San Nicolas y e mester a bay school na pía te na Savaneta. Señor Presidente, e tempo ey no tabatin B.L.O.-school. Mi no kier insinua ningun momento cu Señor Maduro lo por a bay un B.L.O.school pero mi ta splica numa cu un B.L.O.-school ta un tipo nobo di educacion cu den tempo cu nos, Señor Maduro y ami y mayoria di nos aki den, tabata na school, no tabata existente.
Pesey mi kier a pidi un atencion serio y sincero di tur e miembronan di Raad pa awe nochi posiblemente nos yega na un acuerdo pa yuda e estudiantenan aki di B.L.O.-school. Mi kier a puntra Bestuurscollege cuanto mucha tin na e schoolnan di B.L.O. na Aruba y cuanto ta hayando actualmente, despues di e areglo reciente di transportacion, transport liber. Cuanto di nan tabata haya transport liber promer cu e areglo nobo aki a bin na vigor? Di boca di Señor Werleman mi a tende cu e no ta di acuerdo pa tur e muchanan di B.L.O. haya transportacion liber. Sí e ta kere cu nos por yega na un delineacion di esnan cu ta bin na consideracion di esaki. Mi kier a pidiéle si ta posibel pa bin cu un amendement riba e mocion aki y nos lo vota riba djé. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.YARZAGARAY: Señor Presidente, mi a scucha palabranan di Dokter Dennert en cuanto e problemanan cu ta existi y e casonan di e muchanan aki. E a splica en detaye pakiko e muchanan aki ta bay B.L.O.-school. E caso aki ta un caso cu nos no mester generalisa. Esaki ta un caso individual di cada grupo di muchanan di school cu autoridadnan mester wak nan separadamente. Nos no por bin aki den y generalisa sin responsabilidad pa bisa cu nos ta tuma un decision sin conta cu e consecuencianan. Pa nos por tuma un decision nos mester sabi primeramente kiko ta e gastonan di e school aki, y kiko nos por paga y kiko nos no por paga. Como oposicion ta facil pa bin cu tur sorto di proposicionnan cu no tur ora ta responsabel pa cu gobierno haci y tuma medida.
Un decision asina ta un decision cu tin algun mucha - un of dos - cu nan familianan na un cierto tempo tabatin un entrada y un cierto tempo nan no tin entrada mas. Esakinan ta casonan - transition period - cu ta tuma tempo pa e autoridadnan pone nan mes na altura di casonan asina. En otras palabra ora tin un tata cu ta gana f.10.000,-- pa aña di entrada y diripiente e a haya un lay-off, Bestuurscollege no ta haya e informacionnan aki di biaha pa nan por bisa cu nan lo duna e mucha aki transportacion liber pa school. Transportacion liber pa school ta worde duna segun casonan specifico. Transportacion liber pa school ta worde duna segun puntonan di bista social di e familia. Tin hopi casonan excepcional cu e reglanan aki mester worde pasa tambe pa duna algun exepcion na hendenan cu tin carganan mas grandi.
Esaki ta un punto di bista di humanidad. Pesey e ta algo precario.
Nos ta weité como un caso cu nos tin cu considera y wak e specificamente pa cada caso worde evalua. Nos no por bin asina numa cu un mocion y bisa cu tur mucha cu ta biba 3 km leuw for di school ta haya transportacion liber.
Ta masha facil pa pone esaki riba papel pero no ta facil pa haci un estudio di dje pa sabi e gastonan cu ta envolvi den esaki. Primeramente mi no ta un apoyador pa nos cria parasita na Aruba for di hendenan cu tin bon entrada y cu tin modo di contribui como ciudadano na nan derechonan y nan responsabilidadnan y bisa cu awor en adelante nos no ta paga mas y ta yega un dia cu nos ta bisa cu nos no ta traha mas tampoco.
Pueblo mester para responsabel pa su yiunan. Nos como gobierno mester wak e casonan excepcional unda nos por yuda. Pesey nos tin carchi liber pa hendenan cu tin necesidad di djé. Nos tin hospital liber y school liber. Nos tin beurs tambe. Tur esakinan ta gastonan cu ta monta na sumanan grandi den nos comunidad. Nos no ta papia ainda ariba e werkloos uitkering, locual nos ta yama compensacion di desempleo. Nos no tin é ainda den nos wetgeving den Antiyas pero tur esakinan ta leynan social cu tin actualmente cu segun nos ta bayendo dilanti nos ta considera nan.
En cuanto esaki mi ta kere cu mi a duna mi opinion en breve. Nos ta haya sabi for di e diputado ora e contesta nos kiko ta e problemanan y kiko su opinion ta en cuanto esaki.
Mi kier a puntra cuanto tur esaki lo costa nos. Tambe e muchanan cu ta bay school aki,-segun mi a comprende, nan ta zwak y nan ta malo - si nan ta zwak y malo y nan no tin medionan, mi ta casi sigur cu nan ta haya dokter liber tambe. Nos transportacion solamente sino dokter liber tambe.
Pa conclui mi mester bisa cu ta straña mi cu fraccion di Partido Patriotico Arubano, durante presupuesto 1969, no tabatin eficiencia di por a wak e problemanan aki y a papia riba nan durante begroting. Awor casi dos luna cu e begroting a worde aproba nan ta bin cu un mocion pa mas placa. Mi ta puntra mi mes cu esakinan no ta saltonan den aire.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik vermoed heb, gaat deze vergadering over gratis busvervoer vooral voor de B.L.O.-kinderen. Het is een groep kinderen die mij zeer aan het hart gaat aangezien het een categorie kinderen is, die speciale zorg en van de ouders en van de Overheid nodig heeft.
De zorg en opvoeding voor de kinderen behoort op de allereerste plaats bij de ouders. De Overheid echter dient de ouders voor het algemeen welzijn tegemoet te komen. De Overheid heeft scholen opgericht.
Geschiedenis heeft dit uitgewezen en hier zien wij dat wij steeds verder gaan niet alleen op Aruba maar in navolging van Nederland om het steeds gemakkelijker voor de ouders te maken. De kinderen hoeven geen schoolgeld te betalen. Ze hoeven geen leermiddelen te betalen en over het algemeen kunnen alle kinderen van ouders die onvermogend zijn kosteloos busvervoer krijgen. Dat geldt niet alleen maar voor het B.L.O.-onderwijs maar dat geldt voor alle onderwijs.
Vijf jaren geleden begon men hier op Aruba met de eerste B.L.O.-school. In die tijd kregen deze scholen ten onrechte de naam, domme school.
Ten onrechte, want de B.L.O.-scholen kunnen door een goede leiding deze minder begaafde kinderen op een normaal peil brengen.
Het hangt natuurlijk ook af van het inteligentie quotiënt van het kind. Maar door goede leiding kunnen deze kinderen volwaardige leden van de maatschappij worden.
Vijf jaren geleden heeft het Bestuurscollege gemeend, doordat de scholen ten onrechte de naam domme school hadden gekregen, dat deze school een stimulans moest krijgen om de kinderen die daarvoor in aanmerking kwamen op die school te krijgen. Het was dus een tegemoetkoming, een stimulans, om die kinderen op een juiste plaats te krijgen.
Vorig jaar, september, konden wij over de beschikking van twee nieuwe B.L.O.-scholen krijgen, dankzij de steun van de E.E.G.
Het Bestuurscollege heeft toen besloten om een lijn te trekken voor het gehele onderwijs ten aanzien van het kosteloos busvervoer om aan die kinderen van min- of onvermogende ouders kosteloos busvervoer toe te kennen, en die kinderen van welgestelde ouders te laten betalen.
Wij gaan uit van het principe dat de zwaarste lasten door de breedste schouders gedragen moeten worden. Dit Bestuurscollege en de raadsleden die dit Bestuurscollege steunen zijn het helemaal mee eens dat welgestelden het uit eigen portemonaie moeten betalen om de Overheid de beschikking te geven over meer middelen om die aan de min- of onvermogenden te besteden.
Op eerste gezicht lijkt deze motie een simpatieke motie, Mijnheer de Voorzitter. Maar ik zie hierin niet anders dan een pleidooi - geen pleidooi voor de B.L.O.-kinderen doch een pleidooi voor de welgestelden.
Ik meen hiermee bepaalde vragen van de heer Dennert beantwoord te hebben.
De heer Dennert heeft het gehad over reorganisatie. Wat de kosteloos busvervoer betreft hebben wij helemaal geen reorganisatie gehouden of gedaan. Wij hebben slechts de beslissing genomen om één lijn te trekken.
Hij heeft nog gemeend te moeten zinspelen dat de politiek bij de reorganisatie om de hoek is komen kijken. Niets is minder waar, Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben ten aanzien van het kosteloos busvervoer nooit aan politiek gedaan.
Wij zijn van mening dat elke ingezetene het recht heeft zoveel mogelijk van het onderwijs te moeten genieten. Het zal Aruba ten goede komen dat deze mensen hiervan kunnen profiteren.
Mijnheer de Voorzitter, op gegeven ogenblik heeft de heer Dennert gezegd dat men bepleit om in navolging van Nederland voor alle B.L.O.-kinderen transport gratis te verstrekken.
Maar, Mijnheer de Voorzitter, het is niet zo dat in Nederland de B.L.O-kinderen allemaal gratis busvervoer krijgen. Zij krijgen het net als hier het geval is - dus volgens de draagkracht van de ouders.

Señor Presidente, mi ta kere cu en general lo mi por contesta na Papiamento e otro miembronan cu a comenta tocante e asunto aki. Mi ta completamente di acuerdo cu e miembronan Apolonio Werleman, Julio Maduro, y Yarzagaray kendenan a tene un discurso apoyando e decision di Bestuurscollege. Bestuurscollege a tuma e decision aki y e decision ta parse impopular. Pero manera mi a caba di bisa na Hulandes aunke cu e mocion aki ta parse masha simpatico mi ta considera henter e reunion aki un lucha di parti di oposicion pa yuda e ciudadanonan mas afortuna.
Señor Presidente, tur hoben, tur mucha, sea e ta bay B.L.O.-school, sea cu e ta bay gewoon lagere school, sea cu e ta bay H.B.S. of Mulo, tur por haya transportacion liber si nan mayor no por pagé.
Pesey nos no por bay di acuerdo cu e mocion aki.
Mi kier a contesta Señor Oduber kende a puntra cuanto mucha tin na B.L.O.-school.
Tambe Señor Oduber a puntra cuanto ta haya awor transportacion liber y cuanto tabata haya promer cu e areglo aki a bin na vigor.
Actualmente tin 135 alumnos na Emmaschool, 130 na Prins Bernhardschool, 75 na Kibra Hachaschool y 85 na e school di Cura Cabay.
Te awor aki en total 177 alumno ta haya transportacion liber.
Cuarenta y dos na Emmaschool, 44 na Prins Bernhardschool, 48 na Kibra Hachaschool y 43 na e school na Cura Cabay.
Mi kier agrega acerca cu tin 9 peticion di Emmaschool, 10 peticion di Prins Bernhardschool, 6 peticion di Kibra Hachaschool y 20 peticion di Cura Cabay pendiente. Ningun decision no a cay ariba esakinan ainda.
Di e peticionnan aki por ta cu ta trata di mas cu un alumno pasobra cada mayor ta haci un peticion pa su yiu. Si e tin mas yiu e ta haci un peticion pa nan tur.
Señor Oduber su ultimo pregunta ta cuanto mucha tabata haya transportacion gratis promer cu e areglo aki a bin na vigor. En total 190 mucha tabata haya transportacion liber na B.L.O.-school.
Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Thans gaan wij over tot de tweede ronde.

DE HEER H.R.DENNERT: Mijnheer de Voorzitter, ondanks mijn verklaring in het begin dat hier politiek niet ter zake was, meen ik toch de vrees gemaakt te hebben bij enkele leden die het Bestuurscollege steunen dat het ons hier uitsluitend op een politieke stunt zou slaan.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij met dit voorstel gekomen zijn, dan hebben wij geen enkel moment willen generaliseren. Wij hebben ook niet gevraagd dat elk kind van elke school vrij vervoer naar die school zou krijgen. Wij hebben het uitsluitend en alleen gehad over kinderen die een B.L.O.-school moeten bezoeken. Ik heb zelfs gemerkt dat de heren Maduro en Yarzagaray mij in het geheel niet begrepen hebben. Ik begrijp wel dat de heer Maduro zegt dat iemand die welgesteld is, iemand die dus goed verdient, moet betalen dat zijn kind naar school gaat.
Natuurlijk, Mijnheer de Voorzitter. Het gaat hier niet om een gewoon kind. Het gaat hier om een kind dat een B.L.O.-school bezoekt.
Het vrije vervoer van schoolkinderen is geen sociale maatregel.
Misschien heb ik wel genoemd de extra kosten die zo'n kind de ouders zal veroorzaken. Het feit dat zo'n kind vrij vervoer naar school zal krijgen is geen sociale maatregel. Het staat op de begroting onder het hoofd bevordering van studie. Mijnheer de Voorzitter, in deze moderne maatschappij is het zo dat elk kind recht heeft op aangepast onderwijs.
Mijnheer de Voorzitter, de B.L.O.-school is aangepast onderwijs.
Het is onderwijs dat aangepast is aan een bepaald soort kinderen.
Dit zijn niet zomaar kinderen van mij of van U of van iedereen.
Dit zijn kinderen die minder begaafd zijn. Dit zijn kinderen die niet meekunnen op gewone scholen.

Om dit te bevorderen vragen wij dat voor deze kinderen vrij vervoer naar school gegeven wordt omdat het gevaar niet denkbeeldig is dat deze kinderen die school niet meer zullen bezoeken. Als een ouderlijk paar een kind naar school stuurt en het kan niet betalen voor het vervoer van het kind dan is het zo dat meestal in de buurt van zijn huis een school is waar het kind naar toe kan gaan. Ook hier op Aruba. Er zijn natuurlijk ook gevallen van mensen die ver weg wonen en in het algemeen kan men zijn kind naar een school in de buurt sturen. Op Aruba zijn er maar 4 B.L.O.-scholen, Mijnheer de Voorzitter. Als iemand in Noord woont en hij moet een B.L.O.-school bezoeken van Oranjestad - dat moet want het kind moet aangepast onderwijs hebben - dan moet dat kind een grote afstand afleggen. Nu is het zo dat dit kind dit ook moet doen. Als zo'n kind niet naar die school gaat wat komt er dan van terecht? De gedeputeerde heeft gezegd dat deze scholen bedoeld zijn niet alleen voor domme kinderen, maar dat voor deze kinderen heel veel gemaakt kan worden op deze scholen. Het is dan van uitermate belang dat deze kinderen deze scholen ook bezoeken. Als het nou geld gaat kosten - U weet hoe de mens is - dan doen zij dit niet. Zij zullen hun kinderen sturen naar de school van Noord. En wat gebeurt er dan?
Die kinderen kunnen op school niets leren.
Er komt niets van hen terecht. Wat is dan de consequentie voor de toekomst? Deze zijn de mensen die om onderstand komen vragen. Deze mensen komen vragen om vrijgeneeskundige behandeling. Deze mensen zullen de gedeputeerde lastig vallen voor een job wat zij toch niets van kunnen omdat zij niets hebben kunnen leren terwijl wij een school hebben waar wij iets nuttigs van deze kinderen kunnen maken.
De bedoeling van dit vrije vervoer is niet alleen sociale hulp, Mijnheer de Voorzitter. De bedoeling is stimulering van het schoolbezoek op deze scholen. Dat daarbij een brokje sociale hulp op zijn plaats is wil ik niet ontkennen. Ik heb ook gezegd dat deze kinderen hun ouders heel vaak extra kosten geven. Ik heb niet gezegd altijd. Iedereen die het gedrag van deze kinderen gezien heeft en de wijze waarop deze kinderen rondlopen kan dat met zijn vingers aanvoelen, Mijnheer de Voorzitter. Het is helemaal niet onze bedoeling om hier politiek te spelen. Het gaat hier op een groep kinderen die op normale wijze niet mee zullen komen in deze maatschappij. Wij vragen dit vrije vervoer uitsluitend en alleen opdat deze kinderen inderdaad ook dat onderwijs zullen krijgen dat voor hun geschikt is en waarbij zij gevormd zullen kunnen worden tot nuttige leden van deze maatschappij.
Mijnheer de Voorzitter, het heeft mij zeer verwonderd dat de gedeputeerde zegt dat hij in de motie niets anders ziet dan een pleidooi voor de welgestelden. Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet voorstellen hoe hij zoiets kan zeggen. Dit is helemaal geen pleidooi voor welgestelden. Het is ook geen pleidooi voor armen, Mijnheer de Voorzitter. Het is een pleidooi voor het B.L.O.-kind. Dit is een pleidooi voor het kind dat minder begaaft is. Dit is een pleidooi in het algemeen belang. Dit is zuiver politiek wanneer de heer Betico Croes hier zegt dat dit een pleidooi is voor welgestelden. Ik kan hier niet bijkomen, Mijnheer de Voorzitter. Ik kom hier met mijn beste bedoelingen om een zaak hier te bepleiten en dan wordt er gezegd, dat ik een pleidooi hou voor welgestelden. Ik kan mij dat niet indenken. Wanneer de heer Betico Croes beweert dat in Nederland niet elk B.L.O.-kind vrij vervoer naar de B.L.O.-school krijgt dan heeft hij het verkeerd. Hij kan het misschien beter weten als ik, maar ik weet van gemeenten in Nederland waar elk kind dat op een B.L.O.-school thuishoort vrij vervoer krijgt. Dat gebeurt niet met bussen van een particuliere onderneming.
Dat gebeurt met bussen van de gemeente onderneming, Mijnheer de Voorzitter. Natuurlijk om het argument mooier te maken en vooral om het pleidooi voor welgestelden naar voren te brengen, moet ik dit horen. In Nederland worden de kinderen wel vrij vervoerd, Mijnheer de Voorzitter. Allemaal, rijk en arm. Zij krijgen dat van de gemeentenvervoerbedrijven. Ik weet dat zeker.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Yarzagaray zegt - typisch weer iets voor de heer Yarzagaray - dat bij de begrotingsbehandeling de Partido Patriotico Arubano niet hiermee gekomen is. Mijnheer de Voorzitter, bij de begrotingsbehandeling was hier geen sprake van. Dit is iets dat gekomen is na de begrotingsbehandeling. Natuurlijk moet de heer Yarzagaray weer, zoals men in het Papiaments zegt "bruha tera", zoals hij ook gedaan heeft gedurende de begrotingsbehandeling.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil nogmaals stellen dat wij hier gekomen zijn niet om politieke munt te slaan.
Ik wens helemaal geen grote letters te zien in de kranten hierover.
Ik wens wel dat elk kind op Aruba het recht heeft om een B.L.O.-school te bezoeken als het kind minder begaafd is of als het kind achterlijk is. En dit moeten wij stimuleren door het kind vrij vervoer te geven.
Mijnheer de Voorzitter, de paar extra kosten die dat zal geven, kan onze gemeenschap dat niet opbrengen?
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER J.MADURO: Señor Presidente, mi kier cuminsa pa aclarea un cos.
Ora cu mi menciona e hecho cu algun di nos a cana di San Nicolas pa Savaneta mi kier a mustra solamente e hecho pasobra mi a menciona contrario di loke otro kier bisa cu eyden tin solamente muchanan gehandicap cu no por cana of imbecil, cu tin hopi mucha cu ta completamente normal pero solamente nan no por siña bon.
Algun di nan cu ta invalido por ehempel y juist e canamento ta stimula nan condicion fisica. Canamento no por haci un hende malo nunca.
Si esey por worde duna e motibo pa insinua cu ami lo a bay B.L.O., ami kier declara categoricamente cu esun cu a usa e palabra ey sí no a bay B.L.O.-school.
Ta duel mi di tende awor cu mi a benta politica aden. Mi no a menciona e palabra politica at all.
Señor Presidente, si cabaron sali for di lodo mi sabi cu e lodo ta hole stinki. Cu awe mi por worde acusa door di nan ta gracias cu ami a yuda traha un partida cu awe nan ta den.
Señor Presidente, nos tur ta draai rond di e cos aki. E centro di e asunto no ta sintá den e mucha mancaron, e no ta sinta den e B.L.O.-school. E problema ta cu nan ta paga sí of no. Eyden e ta sinta.
Esey ta de kern van de zaak. Ta paga of no ta paga. Si ta cuestion di principio cu tur cu ta bay B.L.O.-school mester hayé por nada anto lo mi bisa cu pa mi ta cuestion di principio y mi principio ta cu cada hende ta aporta manera nan por. Esey tambe ta cuestion di principio.
Principio ta worde usa tur caminda.
Ademas di esey B.L.O.-school no ta pa muchanan gehandicap.
Hopi biaha nan ta muchanan completamente normal solamente nan no por siña bon. Mi ta corda cu durante e presupuesto aki den, si mi no ta kiboka, ta Señor Alders mes a splica den su discurso riba educacion con duro ta pa e mayornan manda nan yiunan B.L.O.-school pasobra ta school bobo. Cu otras palabras anto e mucha aki no ta gehandicap. Pasobra e no por bay mee cu e otronan bo ta yamé gehandicap? E no por siña mes bon cu e otronan. Tambe mi a tende aki den di derecho. Sigur tur mucha tin derecho. Tur mayor tambe tin obligacion asina leuw cu e por carga su obligacion. Mi sabi cu mi ta fout pero semper mi a bisa cu e persona cu tin solamente derecho sin obligacion ta un tipo di parasiet of hasta un dictator. Esun cu tin solamente obligacion ta catibo. Anto pa tur otro cos tur mayor mester carga si e ta aporta cierto cantidad di acuerdo naturalmente segun su capacidad financiera. Anto pasobra un hende su yiu ta retarda e mester haya pa e yiu ey tur cos liber aunke cu e por pagé. Francamente mi no ta weita e logico.
Cu ta duel é mi por comprende. Si ami tin yiu na school cu no por siña bon sigur e lo duel mi y lo mi move cielo y tera pa purba haci algo.

No kere cu ta pasobra mi ta contra. Ningun momento so. Si encaso tin 500 mucha cu ta bay B.L.O.-school awor aki y den nan 499 no por paga anto mi ta eens pa e 499 no paga. Pero si den nan tin uno cu por paga lagé paga. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER J.A.C.ALDERS: Señor Presidente, lo mi ta masha cortico.
Señor Presidente, ta incomprendible cu den e conseho aki pa scucha e palabranan di Señor Julio Maduro ariba un tereno dificil pa laico papia riba djé, den tal forma cu e ta kere cu e por convence cualkier humano cu ta pensa sano ariba e tereno aki. Pero laga nos no bay den detayes riba esaki.
Señor Dennert a bay completamente den detayes y e a splica precisamente kiko ta e opinion di e fraccion aki y kiko ta e meta di e mocion aki.
Señor Presidente, na Hulandes tin un proverbio cu ta bisa "schoenmaker, blijft bij de leest". Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER A.WERLEMAN: Señor Presidente, for di e remarcanan cu mi a tende for di Señor Oduber mi a ripara cu e tin opinion un tiki diferente di su colega Dokter Dennert y te hasta e a sugeri pa cambia e besluit anto di tal forma cu nos mester tene na cuenta e situacion financiero di e mayornan. Señor Presidente, segun mi e a invita mi di haci un of otro sugerencia pa cambié den e sentido ey. Señor Presidente, pa bisa bon cla mi ta kere cu ta dificil pa nos yega na un forma adecuado pa determina na cual nivel di entrada un hende lo mester worde duna vervoer liber of no. Ora tin tanto yiu ta bay school of ora cu tin tanto gastonan financiero y otro factornan cu kisas ta di influencia riba e estado financiero di e familia nan mester worde considera.
Pesey mes e asunto aki ta den man di Bestuurscollege cu ta investiga cada caso individualmente. Manera mi a tende for di e diputado, on- y minvermogenden, pa cuminsa, ta haya e gratificacion pa nan yiunan cu ta bay B.L.O.-scholen.
Manera mi a bisa caba mi ta kere cu solamente e grensgevallennan mester haya bon atencion pa mira precies kiko ta worde haci cu esakinan.
Mi tin completo confiansa den e tratamento di e asunto aki pasobra esaki ta worde trata ambtelijk. Mi tin completo confiansa den e hefe di e dienst aki y mi ta sigur cu su recomendacionnan y su proposicionnan lo worde sigui mesora pasobra e ta basa su mes riba cierto datonan cu e a haya y mi no ta kere cu lo bin ningun problema den esey.
Ta masha dificil pa bisa ken ta haya y ken no ta haya. Cada caso mester worde studia individualmente.
Señor Presidente, mi kier a pidi atencion di Bestuurscollege pa lo siguiente. E muchanan cu ta bay den e busnan na cantidad, maske nan ta poco retarda y nan tin menos talento pero pa hunga nan tin talento sí. Pesey mi kier a pidi Bestuurscollege di un manera of otro pa tira un bista riba e muchanan ey. Por ta un persona por bay cu nan den auto of den bus pa tira un bista riba nan pa evita nan core pa loco y haya of causa desgracia. Pues como cu nan mester di atencion special mi ta haya cu ta necesario tambe cu di un manera of otro por tira mihor atencion riba e muchanan ey durante tranportacion, especialmente ora di baha y subi. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, pa aclarea mi kier a referi na Señor Werleman den promer ronde unda e a papia di e posibel amendement di e mocion aki y en cambio awor e no tin su amendement pa haci.
E ta sigui bisa cu e casonan aki ta asina delicado cu ni na su parecer un I.B.M. sistema por pone punto riba cual mayornan mester paga y cualnan no mester paga. Sinembargo Bestuurscollege si a haci esey.
Bestuurscollege sí a pone un linea bao di cual e mayornan no ta paga y riba cual e mayornan sí mester paga.

Señor Presidente, den tur e argumentacion pa e mocion aki mi a tende di varios di e miembronan sostenedor di e colegio aki cu nan ta realisa cu e B.L.O.-schoolnan ta un sistema di educacion fuera di e educacionnan normal. Sinembargo en cuanto transporte liber nan ta worde considera mescos cu tur otro school. Mi no ta sigui e pensamento aki mucho cla.
Di otro banda e cifranan cu mi a caba di haya di diputado Betico Croes ta mustra cu, siendo cu na final di su discurso e ta bisa efaticamente cu e mocion aki ta hací na bienestar di esnan mas afortuna, e cifranan aki ta mustra categoricamente lo contrario.
Actualmente tin 425 mucha na B.L.O.-school riba Aruba di locual tin 177, mas 40 cu ta pendiente cu ta hayando transportacion liber. Esey ta bao di un sistema nobo caminda e B.L.O.-school ta poni e mesun lugar cu e otro school. Anteriormente cu e dèlaster un mucha por a haya transportacion liber cu ta atende schoolnan di B.L.O. tabatin 190 mucha cu tabata haya transportacion liber. For di posiblemente un total menos di 425 mi a tuma e dos schoolnan cu tabata B.L.O., awor tin 4 y mi a calcula nan na un capacidad completo di 265 mucha cu lo a bin na consideracion pa transportacion liber y di locual tin 265 cu tur por a haya y 190 so a pidi. Esaki ta prueba cu no ta pasobra nan tin derecho e derecho aki ta worde abusa.
Señor Presidente, e consideracionnan cu mi a tende na defensa di e reglamentonan nobo pa transportacion di e muchanan di school, muy en especial di B.L.O., no a cambia, desafortunadamente, e opinion di e banda aki.
Mi a caba di mustra cu tanto diputado Betico Croes ta para ariba cu e mocion aki ta pa esunnan mas afortunada. Sinembargo experiencia a mustra cu no ta asina. Anteriormente mi ta sigur no tabatin caso di mayornan cu tabatin mester di transportacion liber y cu nan a worde nenga transportacion liber y cu nan mester a kita nan yiu di un B.L.O.-school mandé un school normal cu tur e consecuencianan cu ta bin mara na tal decisionnan.
Señor Presidente, mi kier a puntra atrobe cuanto e costo total di tur e B.L.O.-schoolnan na Aruba ta pa e busvervoer di esnan cu ta hayando é awor y kiko lo e ta si, manera experiencia a mustra tempo tur tabatin derecho riba djéle y por a hayéle si relativamente, y na percentahe di esnan cu ta haci uso di djé, lo costa awe.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.YARZAGARAY: Señor Presidente, en cuanto e mocion aki mi compañero di Raad, Dokter Dennert, a bisa cu mi no ta comprendéle of cu nos no ta comprende otro.
E tin rason. E manera cu e mocion aki ta formula e no ta comprendibel pa nos. Aki e ta papia di generalisacion y no generalisacion.
Mi no ta comprende kiko a pasa cu B.L.O. Si un reunion a worde yama pa B.L.O. mester tin un cos cu a pasa. Probablemente tin algun caso cu nos no ta na altura di djéle ni Bestuurscollege.
Tin hende cu no por manda nan yiunan school pasobra no tin transportacion liber. Te awor aki mi no a tende ningun caso specifico y ningun prueba. Si tin caso specifico mi ta kere cu nos Bestuurscollege lo tuma e pasonan necesario pa yuda e situacion aki.
En cuanto e comparacion cu Hulanda nos por haci un calculacion chikito pa B.L.O.-school so. Cuminsando pa reek 425 mucha, nos mester di 4 of mas cu 4 bus pa hiba e muchanan school. Si cada bus costa gobierno f.50.000,-- y bo tin 4 bus esey ta f.200.000,--. Bo tin cu paga e chauffeur. Bo tin cu onderhoud e bus. Segun mi ta comprende anto esaki ta costa gobierno mas o menos f.300.000,-- of mas na bus so.
Awe nochi nos a tende discursonan bunita y sentimental ariba e muchanan cu mayoria di nan no sabi kiko ta pasando cu nan. E muchanan aki pa falta di naturalesa pa poder di e creador a nace asina.

Laga nos ser representantenan serio y responsabel pa nos wak kiko ta deber di cada un di nos aki den, y no bin cu un mocion pa causa un sensacion asina. E cos aki a bira costumber caba, werkverschaffing, desempleo etc. Diferente reunion a worde yama pero nos no ta weita e base di tur esaki. Mi a papia di begroting y nan a menciona tambe cu begroting a pasa y e cos aki no a bin ter sprake. Dia cu begroting a worde trata ta mescos cu Partido Patriotico Arubano no tabat'ey pasobra nan no a vota pa e begroting cu awe hopi di nan cu ta ambtenaar ta cobra. Nan a vota contra henter e begroting. Mi no ta comprende e politica di e hendenan aki. E politica ey ta sin cabes. Pesey nos mester pone e cabes bek pa nos por sigui goberna y cu nos tin un oposicion cu en berdad ta bin concreto.
Señor Presidente, mi no ta weita ningun problema specifico aki cu nos por bisa ban reglé awor.
Pesey si tin alguno anto mi ta spera cu esunnan aki den trecé dilanti y acerca Bestuurscollege cu e problemanan aki y mi ta casi sigur cu nan lo worde yuda. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de tweede ronde hebben de leden van de oppositie ons niet kunnen overtuigen van de noodzaak van hun motie. Zij hebben ons niet kunnen overtuigen dat het in het belang is van het onderwijs. Zij hebben ons standpunt niet kunnen weerleggen dat dit niets anders is dan een pleidooi voor de welgestelde ouders. De Overheid heeft reeds maatregelen genomen om dit soort onderwijs te stimuleren. De Overheid betaalt bijvoorbeeld aan leermiddelen en schoolbehoeften bij het B.L.O. f.33,-- per leerling wat meer dan het dubbele is dan bij het lager onderwijs waar ieder leerling f.12,50 per hoofd aan leermiddelen krijgt.
Mijnheer de Voorzitter, bovendien krijgen de onderwijzers aan het B.L.O. voor het meer werk en het zwaarder werk dat zij doen een speciale toelage.
Mijnheer de Voorzitter, ik kan U nog meer voorbeelden noemen waar het Bestuurscollege maatregelen treft om dit onderwijs te stimuleren.
Ik wil er nog nadrukkelijk opwijzen dat alle leerlingen van een B.L.O.-waarvan de ouders niet in staat zijn busvervoer te betalen gratis transport kunnen krijgen. Bovendien kunnen wij ze onderstand geven wanneer die kinderen niet over voldoende schoeisel of kleding beschikken.
Wij hebben allerlei sociale maatregelen genomen om alle leerlingen waarvan de ouders niet van machte zijn om te betalen om die voldoende onderwijs te laten genieten.
Nu wil de heer Dennert beweren dat het kosteloos busvervoer na draagkracht geen sociale maatregel is. Wat is het dan, Mijnheer de Voorzitter? On- en minvermogenden krijgen alles vergoed van de Overheid terwijl de welgestelden dat niet krijgen. Ik ben het helemaal met de heren van de Regeringspartijen eens dat wanneer er 500 leerlingen op een B.L.O. zitten en zouden 499 niet bij machte zijn het zelf te betalen dat zij dat allemaal krijgen. Maar wanneer er één er bij is die het kan betalen dan moet hij het dan ook betalen.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Dennert heeft getoond een slechte verliezen te zijn. Hij heeft de weg van de minste weerstand gekozen.
Hij is boos geworden. Mijnheer de Voorzitter, daar heeft hij bewezen dat hij het ongelijk aan zijn kant heeft.
Bovendien wat ik reeds in het begin opgemerkt heb dat de toekomst van deze leerlingen ons zeer aan het hart gaat, hebben wij laatst getoond door ook zorg aan te besteden in het vervolg onderwijs. Bij de toelating op het E.T.O.-school, technische school, hebben wij ervoor gezorgd dat de beste leerlingen van de B.L.O.-scholen daar terecht kunnen. Dan komt de heer Dennert met de bewering dat het niet waar is dat de B.L.O.-leerlingen in Nederland naar draagkracht van de ouders kosteloos busvervoer krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben er zeker van, en met mij onze deskundige adviseur, dat in Nederland de B.L.O.-leerlingen net als alle andere leerlingen naar draagkracht van de ouders kosteloos busvervoer krijgen. Wanneer die kinderen door een bus van de gemeente vervoerd worden naar school dan moeten de welgestelde ouders van deze leerlingen in de gemeente-kas een bepaald bedrag voor reiskosten storten.
Señor Presidente, en general lo mi kier a bisa atrobe cu na principio ora cu nos mester a introduci e B.L.O.-school, nos mester a duna cierto estímulo pa e school aki pa é haya su introduccion debidamente.
Despues di 5 aña, ora cu nos a haya dos school acerca y ora cu nos ta mira cu ya e schoolnan di B.L.O. a haya nan lugar den comunidad, Bestuurscollege, tambe considerando nos situacion financiero, a dicidi pa hala un linea pa e muchanan, yiunan di mayornan cu por paga, pa paga bus. Esnan cu no por paga tur lo haya transportacion liber.
Cierto momento Señor Alders ta trece padilanti,- den e caso aki mi mester defende un miembro di partidonan di gobierno - cu ta dificil pa un laico papia asina riba e tereno aki. Mi no kier a papia nada den promer ronde y awor mi no tabatin gana di papia nada tampoco tocante e uitlating di Señor Alders, pero tabata masha lamentable awe nochi cu di parti di oposicion mi ta weita tres maestro di school sinta - Señor Mathew, Señor Dominico Tromp y Señor Alders y for di ningun di e maestronan di school aki - mi ta calcula cu nan tambe tin interes grandi pa e parti di enseñansa aki - mi no a tende un pia di palabra pa defende e clase di enseñansa aki. Solamente Señor Alders a lanta bisa Señor Maduro, "schoenmaker, blijf bij je leest". Pero, Señor Presidente, den su fraktie nos ta mira dos persona cu no ta sali for di enseñansa, pero net for di su banda mi ta mira hende cu no ta completamente na altura di enseñansa ta lanta papia na fabor di e parti di enseñansa aki.
Si a caso e señores maestronan di school por a comenta algo kisas nos por a haya algun argumento pa trata di hustifica nan mocion. Pero lamentablemente nan no a hacié y ningun argumento por a convence nos.
Locual Señor Werleman a trece padilanti Bestuurscollege lo tené na consideracion pa mira cu mas tanto e busnan grandi por tin cooperacion di e cabesantenan di schoolnan cu tin nan hobennan cu ta percura cu ora school caba nan dirigi e trafico y tambe cu cooperacion di polis mi ta kere cu e deseonan di Señor Werleman lo ser cumpli.
Señor Oduber, a trece padilanti cu e cifranan cu mi a menciona, ta proba lo contrario. Señor Presidente, mi a bisa antes 190 hoben tabata haya transportacion liber. Pero ken ta bisa nos cu for di e 190 muchanan aki 100 no ta yiu di mayornan afortuna. Awor mi kier a menciona e cantidad atrobe cu a haya caba. Ciento sesenta y siete. Señor Oduber a bisa cu mas 40. Esey no ta completamente berdad, Señor Presidente.
E mester ta mas 45 peticion cu ta pendiente. Kisas e 45 peticionnan ey ta peticion pa un 70 alumnos. Mi no a haya ningun prueba ni ningun argumento cu e punto di bista di Bestuurscollege lo no ta bon. Pesey nos no por bay di acuerdo cu e mocion aki.
Cuanto e costo total lo ta si acaso nos mester duna tur e muchanan cu ta bay B.L.O.-school transportacion liber. E suma ey lo ta entre f.15.000,-- pa f.20.000,-- pa henter aña.
Señor Presidente, por ultimo mi kier a bisa cu e enseñansa na B.L.O.-school tin tur atencion di Bestuurscollege. Nos sabi cu e hobennan aki mester di un cuido especial y Bestuurscollege lo trata esey.
Si mester di mas trato, pa e organisacion di enseñansa por worde favorece anto Bestuurscollege lo acerca Raad na su debido tempo si ta necesario. Pa e caso aki nos no por a worde convenci di e necesidad di e mocion aki. Masha danki, Senor Presidente.

DE HEER G.A.ODUBER: Punto di orde, Señor Presidente. Mi pregunta tabata cuanto e ta costa na e momento aki - esta vrije busvervoer di B.L.O.-kinderen.

DE HEER G.F.CROES; GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, ta dificil pa mi por contesta na e momento aki cuanto e ta costa pa esnan cu ta hayando, como cu tin varios tarifa. For di e cifranan aki nos no por bay averigua kende mester paga f.5,--, kende mester paga f.7,50 y kende mester paga f.10,--. Si Señor Oduber no tin nada contra mi por percura pa despues é haya contesta riba e pregunta aki. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, si diputado Betico Croes por duna mi e cifra total ta cuanto costa mas o menos lo ta bastante. E mester por duna mi e cifra loke e ta costando awor aki.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, mi por nombra un cifra cual lo ta un calculacion. f.22.000,-- pa f.25.000,--.

DE VOORZITTER: Thans zijn wij gekomen aan het einde van de tweede ronde. Wil de indiener van de motie nog het woord voeren in de derde ronde?

DE HEER H.R.DENNERT: Mijnheer de Voorzitter, het was niet mijn bedoeling om in de derde ronde te spreken, want ik geloof, dat ik in de eerste ronde de zaak waar het over gaat uitgebreid naar voren heb gebracht.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen enkel moment beweerd dat degenen die het beter kunnen dragen geen vervoerkosten moesten betalen.
Ik heb geen enkel moment willen verwijten dat dit hun schuld was.
Ik heb gezegd, dat het een aspect was dat misschien aan de aandacht van het Bestuurscollege ontflipt was. Mocht het zijn dat het inderdaad zo is, dat ik een beetje boos werd in de tweede ronde, dan is het niet omdat ik een slechte verliezer ben, Mijnheer de Voorzitter.
Ik ben hier gekomen in de wetenschap dat men dit niet zou accepteren.
Het is de gewoonte, dat wanneer wij hier komen met een voorstel, dit niet geaccepteerd wordt. U hebt het gezien hoe vanavond de heren zich in allerlei hoeken hebben moeten dwingen om hieraan te ontkomen.
Mijnheer de Voorzitter, ik maak mij wel boos wanneer men mij dingen in de schoenen wil schuiven die ik niet gezegd heb en wanneer men een bepaalde politieke draai wil geven aan een zaak die ik totaal buiten de politiek wil houden. Dit is een zaak waarvoor ik totaal ook geen publiciteit zoek. Dit is een zaak die ik acht in het algemeen belang.
Toch zijn er ook weer enkele zaken die in de tweede ronde naar voren gekomen zijn en die toch nuttig zijn om even op in te gaan.
De heer gedeputeerde Betico Croes heeft mijn bewering, dat in de gemeenten in Nederland B.L.O.-kinderen vrij vervoer krijgen, ten sterkste bestreden.
Misschien dat de adviseur van de gedeputeerde toevallig in een gemeente geweest is waar het was zoals hij dat beschreven heeft. Maar ik heb geen adviseur nodig en ik weet dat in het merendeel van de Nederlandse gemeenten elk B.L.O.-kind vrij vervoer naar school krijgt.
Ik kan eraan toevoegen, dat het zelfs verplicht is, dat een onderwijzer met deze kinderen meerijdt. Dan kom ik terug op hetgeen mijn goede vriend Julio Maduro gezegd heeft die zijn stempel op deze Raad zou drukken. De heer Julio Maduro heeft gezegd dat lopen niet slecht is voor mensen. Mijnheer de Voorzitter, ik gun de heer Julio Maduro geen kwaad.
De heer Julio Maduro heeft geen kinderen die naar een B.L.O.-school moeten gaan. Maar als hij dat wel zou hebben en deze kinderen zouden achterlijk zijn, en zouden door hun gebrek een auto ongeluk kunnen krijgen omdat zij de straat verkeerd oversteken of zij zouden kwaadheid uithalen, dan zou ik willen zien dat de heer Julio Maduro zijn kinderen naar school zou laten lopen. En als hij dit niet zo goed zou kunnen betalen dan zou ik willen zien of dit niet een stimulans geweest zou zijn of die kinderen wel naar school zouden gaan. Te meer waar in Nederland vrij vervoer gegeven wordt en in de bus een onderwijzer mee moet rijden, omdat je op deze kinderen extra moet passen.

Mijnheer de Voorzitter, een bewering van de heer Maduro dat een B.L.O.-kind niet gehandicapped zou zijn laat ik voor wat hij zegt.
Misschien heeft hij dit niet zo bedoeld.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Yarzagaray vraagt om specifieke voorbeelden. Ik ben hier niet gekomen om specifieke voorbeelden te geven.
Ik heb beweerd dat men met het verdriet en de armoede van anderen niet specifiek voor de dag moet komen. Ik wil de heer Yarzagaray wel een voorbeeld geven.
Er woont een vader en een moeder met een gezin op ongeveer 10 kilometer afstand van de dichtsbijzijnde B.L.O.-school. Deze man verdient f.800,-- per maand. Dat is veel geld, Mijnheer de Voorzitter.
Deze man heeft 4 kinderen die naar een B.L.O.-school moeten gaan.
Deze man heeft geen auto om ze te vervoeren want zo rijk is hij weer niet en hij heeft zeker geen dienstwagen om die te vervoeren.
Deze man doet een verzoek opdat zijn kinderen vrij vervoer krijgen en dit verzoek wordt afgewezen want die man kan het betalen.
Iemand die f.800,-- per maand verdient kan het betalen.
Maar nu moet deze man f.60,-- betalen om zijn kinderen naar die school te vervoeren en terug. Is dat een voorbeeld voor de heer Yarzagaray?
Misschien kan hij nu zien dat hier bepaalde dingen toch noodzakelijk zijn en dat het hier niet gaat om politiek te spelen.
Daar heb ik nu een voorbeeld genoemd, Mijnheer de Voorzitter. Er zijn meer. Maar ik ben hier niet gekomen om voorbeelden te noemen.
Ik ben hier gekomen op te pleiten voor een zaak in het algemeen belang.
De heer Betico Croes heeft geprobeerd op de bekende manier mij dingen in de schoenen te schuiven. Ik heb helemaal niet gezegd dat kosteloos busvervoer voor kinderen geen sociale maatregel is.
Het is in sommige gevallen zeer zeker een sociale maatregel. Maar wat wij hier vragen is geen sociale maatregel. Wat wij hier vragen is iets ter stimulering van het verzoek van de B.L.O.-scholen. Wat wij hier vragen is iets in het algemeen belang.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft gezegd - hij weet niet goed wat hij moet zeggen want hij weet niet hoe hij zich er uit moet draaien - dat deze zaak ambtelijk wordt behandeld.
Mijnheer de Voorzitter, dit is een zaak die het Bestuurscollege betreft.
Daarom hebben wij deze vergadering bijeen geroepen. Er is geen andere manier. In deze Raad kunnen wij onze wens naar voren brengen tegenover het Bestuurscollege en wij kunnen het Bestuurscollege wijzen op dingen waar zij misschien niet aangedacht heeft, opdat bepaalde dingen veranderd kunnen worden. Dit is niet iets dat alleen maar het Bestuurscollege regardeert. Dit regardeert ons ook. Wij kunnen door deze motie te aanvaarden het Bestuurscollege zeggen, mensen wij vinden dat het zo moet, dit is goed zo, doen jullie het zo. Daarom hebben wij deze vergadering bijeengeroepen. Dit is een zaak voor het algemeen belang. Dit is een zaak die ook andere mensen betreft behalve deze kinderen.
Als deze kinderen de scholen niet bezoeken worden zij later mensen van niets in de maatschappij en zij worden de mensen die ten laste komen in onze gemeenschap.
Mijnheer de Voorzitter, nogmaals ik heb mij totaal geen illusies gemaakt dat hier deze motie aangenomen zou worden. Niets wat wij voorbrengen als partij, niets wat wij eerlijk menen en op een rustige manier naar voren brengen zonder enig politiek bijbedoeling, niets kan hier komen zonder dat er draai aan je woorden gegeven wordt, zonder dat hier personen bijgehaald worden, zonder dat hier allerlei dingen bijgezegd worden die niet van belang zijn.
Mijnheer de Voorzitter. ik handhaaf mijn motie natuurlijk en ik hoop dat hij toch aangenomen wordt.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, riba e asunto financiero mi kier a bin bek un rato. Den tweede ronde diputado Gilberto Croes a menciona cu, si mester duna tur e discipulonan di B.L.O.-school na Aruba transportacion gratis, e lo costa - e a bisa acerca cu e ta un calculo - entre f.15.000,-- y f.20.000,--. Mi a puntré cuanto e ta costando awor aki y e ta bisa mi entre f.22.000,-- y f.25.000,--.
Señor Presidente, esun cu por saca e som aki lanta para un rato.
Ki sorto di defensa esaki ta di Bestuurscollege? Ta spaar e señornan no kier spaar placa? Podiser nan por reconsidera e hecho cu nos diputado di turismo, segun muchanan di school ta bisa, ta bayendo New York pa haci bishita na tur e companianan cu ta bin aki nan cu nan bapor.
Awor nos diputado di turismo mester bay keda 10 dia aya a costo di $ 50,-- pa dia plus transportacion ta $ 600,-- pa dia. Esaki ta e cosnan cu mester tin besparing riba nan. Ta un biaha estrictamente di relacionnan individual. Pakiko un diputado mester bay?

DE VOORZITTER: Mijnheer Oduber, ik wil U verzoeken U tot het onderwerp te beperken.

DE HEER G.A.ODUBER: Esaki ta djies pa ilustra despues di un informacion ironico. Mi kier a mustré e otro banda di e blaachi con placa por worde y ta worde malgasta. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, cu Señor Oduber a busca un manera pa critica mi colega na un manera menos elegante mi kier a bisa Señor Oduber cu su pregunta tabata cuanto e transportacion di tur e muchanan aki lo costa nos mas. E lo costa nos mas f.15.000,-- pa f.20.000,--. Cuanto e ta costando nos awor? E ta costando nos awor f.22.000,-- pa f.25.000,--. Si mi a duna un informacion ironico por ta basa riba e cifranan cu mi tin y cu kisas como cu mi no tin e calculacion precisa e por ta varia f.100,-- f.500,-- pa f.1.000,--. Pero nada mas cu esey.
Señor Dennert a bisa cu e medida cu Bestuurscollege ta tuma awor aki ta un medida social. E a admiti esey y mi ta contento cu Señor Dennert ta duna nos razon. Di otro banda Señor Dennert ta bisa cu e proposicion cu nan ta duna no ta un medida social.
Señor Presidente, lo mi kier ilustra pakiko e mocion locual Señor Dennert y su coleganan ta trece padilanti no ta un medida social.
Na promer lugar Bestuurscollege a duna tur e hobennan di B.L.O.-school transportacion gratis. Normalmente e tabata solamente pa yiunan di e mayornan cu no por paga. Bestuurscollege a duné pa tur - tambe pa esunnan di hende rico - pa introduci e school di B.L.O. Despues di 5 aña a bin 2 school acerca. Bestuurscollege pa varios motibo, no solamente motibo financiero sino tambe pasobra ya e B.L.O.-school a haya su introduccion, a dicidi pa sigui paga pa yiunan di e mayornan cu ta menos afortuna.
Cual grupito a resta anto? E grupo di e mayornan rico. No tin prueba mas palpable cu e proposicion di Señor Dennert no ta social, sino a-social.
Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Wij zijn hiermede gekomen aan het einde van de algemene beschouwingen.
De heer Dennert handhaaft zijn motie.

De motie wordt ondersteund door de heren E.R.Finck en G.A.Oduber.

De motie wordt niet overgenomen door het Bestuurscollege.

Wenst iemand hoofdelijke stemming op de motie ingediend door de heer Dennert en ondersteund?

De heer D.G.Croes wenst hoofdelijke stemming.

De motie van de heer H.R.Dennert wordt verworpen met 11 stemmen tegen en 10 stemmen vóór.

Tegen stemden de leden: C.Yarzagaray, D.G.Croes, M.Croes, D.I.Leo, G.F.Croes, C.E.Lacle, F.L.Maduro, A.M.Arends, E.M. de Kort, C.B.Boekhoudt en A.Werleman.

Voor stemden de leden: L.A.I.Chance, G.A.Oduber, E.R.Finck, D.Tromp, O.Croes, B.R.Werleman, D.C.Mathew, J.A.C.Alders, H.R.Dennert en V.Kock.

DE VOORZITTER: Wij zijn hiermede gekomen aan het einde van de vergadering. Ik dank U voor Uw deelname en sluit de vergadering.

De Voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van.......................

De Voorzitter,

De Sekretaris,